

# Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIX.

V Ljubljani 26. velikega travna 1876.

List 21.

## Pogovori.

### XI.

Edinost vlade in družbinstva v protestantstvu. Kakošna je edinost v anglikanstvu. Odpad Anglije po Henrik VIII.

(Konec tega oddelka.)

Vprašanje. Pojasnil si mi prav dobro, da v protestanski tako imenovani cerkvi ni znanja edinosti, da je to nemogoče. Rad bi pa vedil, kako je bilo vendar mogoče, da je tako posebno katoliška dežela, kakor je bila Anglija, zabredla v nesrečni odpad, v razkolništvo, krivoverstvo?

Odgovor. Mesenost in prevzetnost ter sploh hudobna strast kralja Henrika VIII je dognala toliko nesrečo.

V. Slišal sem pa, da Henrik je bil v začetku pobožen, čudno se mi zdi, da je tako grozovito začel s prave poti.

O. Henrik je imel sicer učeno, pa vendar skazeno odrejo in bil je suženi svoje spremenljive volje, suženj strasti, ter je zabredel poslednjič v zmeraj grozovitiše pregrehe, hudodelstva in trinoštva, kar naj nas uči, kako skerbno „naj gleda, da ne pade, kdor meni, da stoji“. Luteranstvu, ki je bilo jelo na Nemškem rogoviliti in glave mešati, se je Henrik dolgo in še z veliko vnemo u-tavljal. Nemškemu cesarju je celo pismo pisal, da naj Lutrove zmote zatara, in ker se je za učenega štel, je spisal zoper Lutra tudi delo, v katerem se je potegoval za vsih sedem ss. zakramentov („Adsertio septem Sacramentorum adversus Lutherum“ — v Londonu 1521). V tem delu je Lutra hudo šibal, mu je kazal, kako je nedosleden in sam sebe po zobeh bije; Luter je pa psoval in klel, kakor sploh sovražniki vere in sv. Cerkve, kadar so stiskani in dokazov nimajo. Kar pa niso mogle pri kralju doseči Lutrove zmote, to je doveršila kraljeva pregreha, zaradi katere je bil prišel s papežem v razpor. Ta razpor je bil bogoskrunskemu Lutru voda na njegov mlin: kakor je poprej kralja najgerje zasramoval, tako se je zdaj pred njim plazil in l. 1525 mu je pisal celo tudi priliznjeno pismo, ter se ponudil, da je pripravljen vse preklicati; to je pa Luter počel še zlasti zato, ker se je bal za svojo kožo; kralj je namreč iskal po drugi, političski poti zasramovavca ukrotiti.

V. Na to se je pač Henrik gotovo hitro s Lutrom spravil, kaj ne?

O. Tudi še ne. Poprej nezmerno razžaljeni in razdraženi Henrik je nevedno Lutrovo lizunstvo v svojo

korist obrnil in je jel Lutra tako hudo oštevati in mu take debele soliti, da ga je bilo gotovo sram, ako je imel še kaj občutka za sramožljivost. „Zmeraj bolj se čudim“, je rekel Henrik med drugim, „da se sam pred seboj ne sramuješ, ko vender dobro veš, kdo da si; da si upaš še oči povzdigniti pred Bogom in pred ljudmi!“ Z besedami, ki si jih ne upamo ponavljati, ga je privijal, kako preostudno in bogoskrunsko je delal in si zaničevanje vsa naroda zaslužil, ko je redovnico iz samostana izpeljal itd. potem nadaljuje: „Ali se more še zanikarniši človek misliti, kot si ti? Ne da bi se zaradi svoje sramote in v nevolji zaradi svojega kervoskrunskega zakona čutil potertega — zanikarnež! — se še bahaš — in ne da bi prosil odpuščenja svoje prenesramne pregrehe, — kaj si storil? Po pismih in bukvah kličeš druge laži-redovnike, da naj ravno tako storé!“ (Izvirnik tega pisma je v kraljevi bukvarnici v Monakovem.)

Toda, kar Luter ni mogel doseči pri kralju, to je storila nečistost kraljeva. Ker papež ni hotel in ne mogel kraljevega veljavnega zakona s Katarino, hčerjo Aragonskega kralja, razrešiti, za kar je kralj papeža nadlegal, je bil razpor z Rimom čedalje večji. Že 17 let je kralj srečno živel s svojo pošteno ženo, imel z njo 3 sinove in 2 hčeri, potem pa se je ločil od nje in se dal poročiti z neko Ano Bolejko (Boleyn). Papeža je z raznim žuganjem iskal pridobiti, da bi v to privolil. Ker je bilo vse prizadevanje pri papežu zastoj, je kralj vedno dalje segel s svojim krivičnim rogovilstvom zoper Cerkev, se poslednjič razglasil sam za poglavarja cerkve svojih podložnikov in se je tako odtergal od edinosti prave Jezusove Cerkve. Njegovo orodje pri vsem tem bogoskrunskem djanju je bil Tomaž Kranmer, odpadnik nadškof Kanterburski, ki si je bil s krivo prisego, z lažmi in potuhnjenostjo pridobil dostojnost prvo-stolnika na Angleškem. Tudi ta, kakor Luter, je bil prelomil svojo obljubo in se bogoskrunsko poročil z neko nemško luteranko. Kralj se je bil polastil ne le naj viši papeževe, ampak tudi škofovske oblasti v deželi. Ljudstvo pa je ostalo verno; zato je začel kralj strahovito preganjati katoličane. Naj blagoselničiji moža škof Fišer in državni kancelar Tomaž Morus sta bila ob glavo djana, ker zakona z Ano Bolejko nista hotla za veljavnega priznati in ne kralja spoznati za cerkvenega naj višega poglavarja. Razen teh je bilo tisuč ljudi iz vsih stanov v naj strašnejših mukah z mečem in ognjem pokončanih. Celó pod trinogom Dioklecijanom svoje dni je bilo komej huje za vernike kakor zdaj na Angleškem. Kdor koli ni hotel na to priseči, da je kralj sam naj viši cerkveni poglavar, je veljal za izdajavca kraljevega veličanstva. Strašno so morili zveste redovnike! Do l. 1540 so bili odpravljeni vsi samostani, veliko naj imenitnejših stavbenih spominkov je bilo raz-

djanih, bukviš požganih; krivoverci pa so razširjali nove, lažnjive verske nauke.

V. Ali je bil Henrik pa saj srečen z novo ženo, ktere dota so bile tolike hudodelstve, in toliko kervi, tako ostudne pregrehe, celo zatertje prave vere v deželi?

O. O kaj že! Henriku Ana Bolejnka ni bila več všeč, obdolžena velike izdaje, prešeštva in kervoskruststva je dala glavo na morišu; ravno tisti Kranmer, ki je bil poprej njen zakon za veljaven izrekel, je zdaj terdil, da ni bil veljaven, in precej drugi dan, ko je Ani glava odletela, se je Henrik zaročil z Johano Seymurovo (Seymour). Ta je l. 1537 umerla, in Henrik je vzel zopet drugo, ktero je pa že čez nekaj mescev spodil. Tudi peta žena je bila ob glavo djana, ter je poželjivi trinog vzel še šesto, Katarino Parrovo, ktera ga je preživela. Zgodovinarji z enim glasom terdijo, da ta kralj je bil eden naj večih trinogov, kar jih pozna zgodovina. Njegovo ostudno delo, odterganje angleškega naroda od edinosti Kristusove Cerkve, se je doveršilo le počasi, s podobnimi nesramnostmi naslednjih vlad, namreč v kacic poldrugi sto letih. Posebno hči iz prešeštnega zakona Henrika in Ane Bolejnke, naslednja kraljica Elizabeta, je veliko hudega storila. Le-ta je protestanstvo v deželi vterdila.

Taki je tedaj izvir tako imenovane „reformacije“ na Angleškem! Ni čudo, da berž ko so Angleži jeli le nekoliko malo prosto dihati, zlasti l. 1829, so pričeli, bi djal, na trume povračati se nazaj v naročje svoje matere Cerkve. Še nikoli ni bil noben narod s toliko silo in ostudnostjo svoje vere oropan, kakor milovnja vredni Angleži. Kakor vsako razkolstvo in krivoverstvo, tako se je bilo jelo tudi angleško hitro cepiti v raznore stebila, ki so pa ob enem tudi spodjedale kraljevo veljavo.

V. Kako pa more kraljica Viktorija biti papeževka za take čudno razdjane svoje verce?

O. Res je to čudno; pa ravno v tem se poterjuje, kar sem že rekel: da pri drugovercih ni edinosti službe, vlade, ter duhovnega gospostva. Angleška kraljica je papeževka zlasti dvih tako imenovanih cerkev, ki se med seboj zavidate, kolnete v hudem nasprotju. To je l. episkopalska cerkev, ktere podlaga je anglikansko škofijstvo, episkopalstvo; 2. škocij-ka ali prezbiterijanska, ki to podlago zametuje. V Londonu je Viktorija papežka episkopalka, v Edinburgu pa papežka prezbiterijanka. Taka vera, ki v ničemur nima znamenja edinosti, pač ni prava vera.

### **Cerkveno premoženje.**

(Dalje.)

V poprešnjih oddelkih smo vidili, da kakoršna koli tatvina, plen in kratenje cerkvenega premoženja, posestva, pravic, prednost in prostost je krivica zoper samega Boga in zoper njegovo Cerkev. Upajmo, da pri nas ne bode do tega prišlo, akoravno so se nekteri polanci in drugi velikaši dosti očitno kazali za brezvrne, ki bi katoličane v kakem napadu slabo varovali. Ako bi pa kdaj prišli tako nesrečni časi, da bi se kaj tacega nasvetovalo, kar se n. pr. godi po Laškem, bi bilo treba in neopustljiva dolžnost vsim 27 milijonom avstrijskih katoličanov pogumno za svojega cesarja in Gospoda in za svoje duhovstvo se ustopiti in s 27 milijoni glasov zoper vsako zatiranje in obropanje svoje Cerkve glasno protestirati, oporekati pred Bogom in vesoljnim svetom. Oporekati pa po zgledu sv. Očeta:

a) na podlagi natornega prava, ki veleval vsakemu pustiti, dati in storiti, kar je njegovega;

b) na podlagi narodovskega prava, ki tuje dežele, države in posestva napadati prepoveduje;

c) na podlagi cerkvenega prava, ki poropanje cerkvenih posestev in reči obsojuje;

d) na podlagi samega Božjega prava, po katerem je grabljenje Bogu posvečenih reči — Božji rop.

Z ozirom in opominom na vse te prava, postave in pogodbe pravijo sv. Oče Pij IX v svoji okrožnici l. novembra 1870 tako-le: „Ker so pa vse naše opominovanja, prošnje in oporeke bile zastoni: po oblasti vsegamogočnega Boga, svetih apostelnov Petra in Pavla in Svoji, Vam, častitljivi bratje, in po Vas vesoljni Cerkvi naznanimo, da vsi tisti, kakoršne koli časti, tudi še prav posebnega spomina vredne, ki so ktere koli okrajine Naše dežele in blazega stoljnega mesta, ali kaj od njih napadli, se polotili, posedli, ravno tako njih zapovedniki, pospešniki, pomagavci, svetovalci, pridružniki, in kateri koli drugi, ki so dopolnjenje imenovanih reči s kakoršno koli pretvezo in kakor koli oskerbovali ali sami doverševali: so zapadli v veči izobčenje in v druge cerkvene prepovedi in kazni, ki jih zadenejo po določilih svetih cerkvenih postav, apostolskih vstav in vesoljnih zborov, zlasti Trienškega (sej. 22. p. 11. o prenovi) po načinu in obsegu, ki je zaznamovan v apostolskem pismu, danem 26. sušca 1860.“

Sveti Oče pa tudi nič bolj serčno ne želijo, nič bolj ne vošijo, prosijo, molijo in verne opominjajo, kakor da z njimi svoje molitve, prošnje in pobožnosti skiepajmo, da nesrečni cerkveni sovražniki, kateri so dedino sv. Petra in sveto lastino več kot dve sto milijonov katolikov nezdušno poropali, svojo tako strašno krivico spoznajo, popravijo in se še do časa na pot pokore in zveličanja podajo, ter božjemu maševanju odidejo.

(Dalje nasl.)

### **Iskrice Ignacijanske**

za drugi mesec.

(Dalje.)

17. Tisti, ki može duhovnega reda rabijo za opravljanje Božje službe in poškodejo njih redovniško pravilo, posekajo drevo, da tergajo njegov sad. (S. Ignat. apud Bart. l. III. §. 46.)

Redovniško pravilo je duša duhovnika; kolikor od njega odjenja, toliko zgubi na duhu, in tako se zgodi, da, kot živ merlič vse drugo drugač dela, kakor bi imel, samemu sebi škodljivo, svojcem pretežno in drugim brez koristi.

V tem, kar je tvojega poklica, bo Božji blagoslov tvoj; ne pričakuj tega blagoslova v drugih, tvojemu poklicu tujih rečeh. Ko bi bil Bog hotel da bi se drugo godilo od tebe, bi te ne bil sem poklical. Od nastopljenega poklica odstopiti se pravi prestopiti v naj večo vseh zmót.

18. Kdor želi svojemu delu srečen konec, ta se mora sam po pravilu vrvnati, ne pa opravi po sebi. (S. Ignat. apud Ribaden l. V. c. 11.)

Tisti, ki hočejo vse imeti vrejeno po svoji pameti in po svoji volji, kažejo veliko napihnjene ošabnosti in tudi neumnosti; z ono škodujejo sebi, s to škodujejo drugim; zakaj ne le, da pogrešajo srečni vapeh pri svojem opravi, temuč se po sramotnem slabem izidu tudi izpostavljajo sramoti.

Previden in moder zdravnik preiskuje najpred privodno žilo, opazuje in preiskuje naturo bolnika in tudi bolezn, in potem se posvetuje seboj, kakšne zdravila bo zapisal. Le-tó sicer pomaga enemu, drugemu

pa večkrat škoduje, tudi če ta terpi za enako boleznijo. Nič manjši previdnosti ne zahteva zveličanje duše.

Apostelj je mogel vsim vse postati, ki se je hotel imenovati učenika narodov. Kakor mojster kopito po nogi vravná, ne noge po kopitu; tako se tudi učenik vravná po ljudéh.

Pri sredstvih, ki se morajo rabiti, se ne smé na to gledati, kako drage, kako prijetne so, temúč koliko so pripravne za dosego namena; drugač bodo več obtežele, kakor pomagale.

(Dalje sledi.)

## Ogled po Slovenskem in dopisi.

**Iz Ljubljane.** Iz „Slov. čebele“ št. 4. razvidimo, da je posebno veliko gg. učiteljev pri čebelarstvu in se torej gotovo pridno pečajo s čebelarstvom, kar je dobro znamenje.

Ravno ta številka ima nekaj tako mičnih črtic iz življenja slavnega čebelarja Jurja Jonke-ta, da si ne moremo kaj tudi za Danico po večem jih posneti. Evo vam jih:

Jurij Jonke je bil rojen 17. aprila 1777 v Kočevski župniji. Šolal se je v revšini, nekoliko v Ljubljani, nekoliko v Gradcu. Tam je bil pri nekem odvjetniku za pisarja, da je zamogel se priživiti. Zmožnosti je imel velike, zato je tudi zamogel dvojno delo ob enem opravljati. Ko je izveršal bogoslovje, je bil nekoliko let kaplan v stari Loki, potem vikar v Novem mestu, in znabiti še kje, ker slovenski je dobro znal, dasiravno ni bil rojen Slovenec. Postal je župnik v zelo nemirnih časih francoske vojske leta 1808 v Čermošnjicah ter je bil tam do leta 1834. 18. aprila se je kot župnik zadnjikrat v farne bukve podpisal in stopil potem v pokojni stan, v katerem je v kljub bolehnosti živel še 30 let.

Jonke je bil mož krepkega duha in terdne volje. — Enkrat že zelo v noč priženó Kočevarji nekaj vjetih Francozov, katerih nekteri so bili gologlavi, drugi bosi, tretji brez sukenj in naj potrebnije obleke. Župnik Jonke stopi pred nje ter pravi: Možjé, kam peljete te ljudi? Odgovorijo: Tje proti Poljanici, proti Toplicam, se oglasio drugi, proti Soteski, kričijo tretji. Jonke je precej sumil, da jih mislijo kje na skrivnem pomoriti. Veste kaj možje! ostanite pri meni; noč je že, jutri lahko vse boljše opravite. Kočevarje vzame v farovž, vjete Francoze pa je po hišah razpotaknil ter vsim preskerbel pijače, da so bili zadovoljni. Razgovorjaje se z njimi izvé, kar je sumil, da namreč mislijo Francoze pomoriti. Bil je tiho. Drugi dan o prvem svitu Jonke že pred Kočevarji stoji ter jim resno pravi: Vjetih Francozov mi ne bote morili in jih kratko malo ne smete. Ko vidi, da niso nič kaj zadovoljni, ter so marsikteri odmajevali, jim je rekel dalje: Ne vé se še, kdo zmaga, naš ali francoski cesar, in če bi poslednji, kaj potem? Zmaga naj pa, kdor hoče: kristjani ste ter vam ni pripušeno vjetih moriti. Razburjeni Kočevarji so se pomirili in vjeti so bili rešeni.

S tem se je Francozom in njih poglavarjem toliko prikupil, da je pozneje od njih dosegel, kar je hotel. Bil je takrat mâr, župan, in kadar je kaj želel, so rekli: „Eh bien! ta monsieur je vjete Francoze smerti rešil, mu moramo tudi kaj storiti“. Čermošnjiški farani so bili mnogo vojskega zla po njem obvarovani. Pa tudi še dalje je njegova moč segala. Vojašine je skoraj vsakega oprostil, za ktere se je potegnil. Enkrat izvé, da ima nekaj v smert obsojenih Kočevarjev v malo urah ustreljenih biti. Berž pošlje nekega dečka z listom v Kočevsko mesto. Pritekel je v treh urah, ko je sicer

navadne poti šest ur hodá. Že so bili obsojeni Kočevarji k zidu postavljeni; dečko od daleč maha z ruto in listom. Poveljnik radovedno čaka, naglo list prebere, ter zakliče: „Pardon!“ Obsojenci so bili rešeni. Enakih prigodb se še več pripoveduje. Poslani dečko je neki, kakor nam prijatelj piše, še živ, se vé da — siv starček.

In kaj je bila plača verlemu župniku za ljudomilo delovanje? Čujemo, da je službo bolj zarad drugih sitnih razmér mogel pustiti, kakor zarad bolehnosti. Navadna plača sveta! Umerl je 12. maja 1864.

S čebelarstvom se je Jonke od mladosti pečal do starosti, kjer je mogel.

Kar je sam delal, je enako tudi ljudem povsod priporočal ter jim bil izgled in učenik v umnem čebelarstvu. Leta 1844 je izdal malo knjižico v nemškem jeziku: „Znanstveni in dejanski navod v čebelarstvu po devet in tridesetletni skušnji. Drugi zboljšan in pomnožen natis.“

Kako pa je Jonke čebelaril, beri sam v „Slov. Čebeli“, ki si jo lahko naročiš za 2 glđ. na leto, in ti ne bo žal.

**Iz Ljubljane.** (Apostolski prefekt B. Bernard in misijon v Norvegiji in Laponiji.) Te dni je bil v Ljubljani omenjeni misijonar, ki iše pomoči za svoj daljni katoliški misijon na merzlem severu in je v ta namen od mnogih avstrijskih kakor tudi od ljubljanskega vis. čast. knezoškofijstva dobil priporočilo. Razun pomoči od pruske, francoske in drugih vlad je tudi avstrijska apostolskega prefekta pooblastila, da se smé do posameznih kronovin za pomoč obrniti, in svitli cesar sami so se blagodušno tega dobrega dela vdeležili.

Norveško kraljestvo je bilo s svojima kraljema Olafom Triggvasonom in Olafom Svetim med l. 995—1030 popolnoma pridobljeno za keršanstvo. V 16. stoletji pa, pod vladó dansko, se je čisto poprotestantilo. Bilo je, kakor druga Škandinavija, skoz tri sto lét pod grozovitimi postavami čisto zaperto katoliški Cerkvi. S časom pa so se strasti ohladile, zdrava misel se je povračevala in zopet pričinja vladati pravica. L. 1845 je bila dana verska svoboda; vendar občanske ravnopravnosti še ni, ker le samo avgustanski protestantje imajo pristop k očitnim državnim službam. Cerkev ima toliko prostosti, da smé svoje raztresene otroke zbirati in v duhovnih potrebah jim pomoč skazovati. Bilo pa je pomočkov in delavcev le malo na obširnem prostoru od 58. stop. severne širjave do 70 stop. Pervi duhoven, kateri je smel leta 1845 stanovati v glavnem mestu Kristijaniji, je bil č. g. Mnetz; za njim sta prišla redemtorista oo. Šrot in Jenč iz avstrijske okrajine, ki sta v Kristijaniji iz zbirke zidala cerkev na čast sv. Olafu, in vstanovljeno je bilo za Švedsko in Norveško apostolsko namestništvo (vikarija). L. 1855 so Pij IX vstanovili apostolsko prefekturo izločno za severne okrajine ter je prefektura obsegala norveško in švedsko Laponijo, otoka Island, Feroe, Gronsko in novi Kumberland, več otokov Estimakov za polarnim krogom v severni Ameriki, in na severu Škotskem grofovstvo Cajtneširsko in Orkade s Šetlanskimi otoci.

Štirinajst lét potem je bila razdeljena prefektura v 4 nove, med kterimi je Norveško-Laponska, o kateri je tukaj beseda. V 20 letih so misijonarji obnovili misijoniše cajtneširsko, katero je bilo začasno opušeno; čisto novo so vstanovili misijoniša: Feroevsko, Islandsko in Šetlandsko, 3 misijoniša na Norveško-Laponskem, in 3 drugod po Norvegiji; in sedaj zidajo cerkev v mestu Bergen-u. Vse to se godi s keršansko pomočjo iz tujih dežel, ker misijon nima nič in dobiva tako malo, da le s silo ohrani svoje duhovne, učitelje, učenice in študente.

Daleč sicer raztreseni katoličani imajo sedaj saj to srečo, da v življenji in v smerti morejo doseči versko tolažilo.

V teh krajih se pa tudi od vere ločeni bratje začnajo povračevati nazaj k svoji materi Cerkvi. Lansko leto se jih je povernilo 20 v naročje sv. Cerkve. Nastaja zdaj posebna potreba, da misijonarji poskerbijo za ubožne, od šole in od cerkve oddaljene otroke, uboge in slepe stanovalce in sploh za bolnike. Tudi morajo gledati za napravo, v kateri bi misijonarji sami našli pribežališče, kadar onemorejo. Zdaj zidajo napravo za ubožne otroke, in berž ko bo ta dodelana, bodo pričeli z napravo za bolne, stare in za misijonarje same. Vidi se tedaj, da prečast. g. B. Bernard je pomoči v tem misijonu res potreben. Ker pa v posamezne fare ne more hoditi, kajti ne zna ne slovenskega ne nemškega jezika (govori francosko, norveško, latinsko), torej prosi, naj bi gospodje ozirali se na list, ki jim bode poslan od apost. prefekta, ter poslali do v. č. knezoškofijstva, kar se more. Za dobrotnike se opravlja vsako soboto sv. maša na čast Jezusovega in Marijnega Serca, enkrat v mesecu pa sv. maša za umerle dobrotnike, in v misijonu se vsak dan za nje moli. Razun tega je vsak prvi petek mesca sv. maša k najsv. Jezusovemu Sercu za tiste, ki pomagajo pri zbiranju milošnje. Kdor hoče naravnost do misijonarja pisati, naredi napis: „An den hochw. Herrn Monsig. B. Bernard, apostol. Präfecten der kathol. Mission in Norwegen und Lappland, derzeit in Wien, I. Bez., Franciskanerplatz Nr. 4. — Kdor pa želi z misijonom samim v zvezo stopiti, se pošlje pismo z napisom: „Christiania, Norwegen, bei der S. Olafs-Kirche“.

**Iz Šmartna pri Kranji.** K dopisu iz Šmartna v Danici list. 20 od 19. vel. travna je treba v zasluženost pohvaliti slikarja gosp. Matija Koželja iz Kamnika to le dostaviti: En glas veliko ogledalcev božjega groba v v Šmartnem je, da ta slikarija je živa, t. j. iz vnanjega vsih naslikanih podob se lahko vgane oseb notranji dušni stan. Naslikan je Jezus s svojimi tremi apostolji, ko gre v vert Getzemani, na zunanji steni, ravno ko jim je rekel: Moja duša je žalostna do smerti. Tu se vidi z obraza sv. Petra, kako je v skerbi zavoljo teh besed Zvečičanjevih, vidi se zamišljenje sv. Jakoba in skerb učenca ljubezni, pa tudi resnoba in častitljivost Zvečičarjeva.

V božjem grobu znotraj je na eni strani naslikan Jezus, ko moli, vidi se mu strašna notranja bolečina na obrazu; notranji boj med terpljenjem in rešenjem od terpljenja. Spijoči učenci so tako živo naslikani, kakor da bi jih v spanje globoko zatopljene vidil. Kaj umetno je narejeno, ko luna skoz drevje sije. Na drugi steni je naslikano vjetje Jezusa, ko je Judež s trumo vojakov, hlapcev in bričev prišel po noči njega lovit. Baklje razsvetljujejo tako živo ponočno temo, da bi skoraj mislil, če vse luči v cerkvi ugašajo, bo še svetlo. Vidi se, kako hlapci, briči in vojaki koračijo v ponočni temi po ne ravno gladkem poti. Apostolji so se že v beg obrnili; Peter že preplašen nazaj gleda, med tim ko mu stotnik s sulico pot preprega. Judež stopi pred trumo, Jezusa za roko prime in mu ponuja hinavski kušljej. Njegova hinavšina je tako živo naslikana, da bi ga bila dva gledavca od drugod, kterima sem Judeža pokazal, še preden je božji grob stal, skoraj pretepla, rekši: To je pošast človeka. Samo to je neki ogledovalec po pameti grajal, da to ni prav, ker je rimskemu vojaku odkazal to opravilo, da je prežal z mačjimi očmi na Jezusa kakor tiger na svoj rop, in gledal, če bo njega Judež kušnil; ker znano je, da so rimski vojaki z Jezusom usmiljenje imeli, kakor pripoveduje pobožna Katarina Emerih;

kakemu judovskemu hericu bi bil mogel to tigersko delo odkazati. Jezus st. ji miren in veličasten med Judežem, in mu govori: Prijatelj, čemu si prišel? ali s kuševanjem izdaješ Sinu človekovega? To je tudi spredej napis.

Znotranji božji grob predstavlja pokladišče Jezusovega mertvega trupla v grob. Resnobno opravljata to delo Jožef Arimatejic in Nikodem; žene prežalostne zraven gledajo. Veliko saboto se pa ta predstava neprevidoma spremeni. Ko procesija Jezusovega vstajenja nazaj v cerkev pride, je predstava že spremenjena; vidijo se zdaj tri žene pri praznem grobu, in angel v belem oblačilu, ki žnjimi prijazno govori. Žene so pa silno prestrašene. Še nikdar nisem vidil straha in preplašenja tako živo naslikanega kakor pri teh ženah, pa pri vsaki drugač. Kdor bo vidil, se bo tega sam prepričal. Napis pod grobom je: „Njegov grob bo častitljiv.“

Na stropu božjega groba sa tri božje čednosti simbolično naslikane. Od zunej zgorej nad odprtijo v grob pet angelov, prečudno lepih, ki nesejo Kristusovo mučeniško orodje na zemljo; eden pa vendar tudi nese bandero ali zastavo z napisom: „Resurrexit“ (t. j. Vstal je.)

Sme se reči, da gospod Matija Koželj, dasiravno samouk, dobro naprédva v svoji umetnosti, in ako bo tako nadaljeval, utegne se tudi izšolanim umetnikom meriti. To delo njega vsim lepo priporoca.

**S Krasa.** Naš milostljivi škof so pretečeni teden (14., 15. in 17. t. m.) svoj prvi kanoniški obhod imeli, ter tri fare na Krasu obiskali, namreč Občino, Tomaj in Sežano. Da so Krašovce naj popred obiskali, to kaže, da kakor dober pastir hočejo spoznati vse svoje ovčice, prišli so tedaj naj prvo k tistim, ktere naj manj poznajo.

V soboto, 13. t. m., na večer so se pripeljali na Občino, in akoravno je bilo vreme prav neugodno, je vendar vse selo svojega pastirja slovesno sprejelo, zvonovi so se veselo glasili in možnarji pokali. Slavolok z napisom: „Dobro došli!“ je pozdravljal višjega pastirja, pot do cerkve in do duhovnice je bila obsajena z zelenimi vejami, ktere je pa v nedeljo premočna burja skoraj vse poderla. Vreme je bilo prav zimsko, dež ves dan z vetrom lil, tako da je bilo težko iz hiše priti; pa se je lepo okinčana cerkev vendar le napolnila in je prišlo tudi obilno število otrok k birmi, ki so pri izpraševanju tudi pokazali, da so v keršanskem nauku dobro podučeni.

Duhovno opravilo se je začelo ob desetih. Gospod župnik je v pripravnem govoru razlagal pomen škofovega obiskovanja in je pripravljaj otroke na sprejem sv. Duha. Po govoru so milostljivi škof služili sv. mašo in po maši dali sv. blagoslov; potem je bilo spraševanje birmancev in za tim birma. Po birmi so sami škof rekli kratke pa prav ginjive besede; priporočali so starišem posebno, da naj otroke lepo keršansko izrežajo, otroke pa so živo opominjali, da naj starišem skerb in trud lajšajo ter jim skazujejo pokoršino in spoštovanje.

V ponedeljek popoldne so se odpeljali čez Dutovlje v Tomaj. V Dutovljah so jih ljudje pred vasjo čakali ter s svečami (dopirji) v cerkev spremili. Ker je cerkev lepa in snažna, so škof ljudi pohvalili, da skerbijo za svoje cerkve in tako kažejo, da so pravi kristjanje. V Tomaju je bil zopet slovesen sprejem. Ker se je bilo vreme nekoliko boljše in je burja pojenjala, je silo ljudstva skupaj privrelo vidit in počastiti svojega novega pastirja. Tudi v Tomaju so škof sami imeli sv. mašo in so pridigovali, spraševali otroke, kteri so tudi tukaj prav dobro podučeni.

Tomaj stoji na malem homcu, v daljnem okrožju so vasi in podružnice, ki se štejejo k tej glavni fari. Od cerkve je razgled velikansk, vidijo se od tod ne le

vse podružnice te fare, ampak tudi mnogo drugih duhovnij kraških teržaške in goriške škofije. Temu lepemu razgledu so se čudili škof, ter več časa hodili okoli cerkve in zdaj na eni zdaj na drugi strani ogledovali res prelepo okolico. Proti večeru so se odpeljali v Sežano in so med potom obiskali dve podružnici, eno tomajsko, drugo sežansko. V Sežani je bil sprejem nepričakovan. Naproti je prišlo občinsko starašinstvo z županom, uradniki okrajnega glavarstva in brezštevilna množica ljudstva; sprejela je škofa ta ogromna deputacija pod slavalokom, na katerem so vihrale slovenska in cesarska zastava. Pozdravil jih je v imenu občine župan, pozdravil jih tudi namestnik okrajnega glavarja. Potem so se vsi skupaj napotili v cerkev, med godbo, streljanjem in zvonjenjem. Vidilo se je, da je tako slavn in serčni sprejem, kakoršnega so Sežanci pripravili, škofa prav ginil, in to še temveč, ker so jim zvečer napravili baklado ter so pod oknom odpeli nekaj prav lepih slovenskih čveterospevov, med tem ko so na bližnjih hmečih goreli kresji in sežanski terg razsvitljevali.

Z ginjenim glasom so se škof za to večernico zahvalili, med „živio-klici“ je odšla množica, godci pa jo zopet urezali.

Kakor na Občini in v Tomaju so tudi v Sežani sami maševali in govor imeli. Naj opomnim, da jim slovenski jezik gladko teče, tako, da vsaki lahko umeva. Govori so bili povsod prav poljudni, to je, primerni za ljudstvo, v njih je Slomščekovega duha. — Da je na vsih štacijah tudi duhovščina bila številna, ni treba da še posebej omenjam, vojaki so spremljevali svojega vodja. Kakor s sprejemom, so bili škof v Sežani tudi posebno zadovoljni z mladino, ki je pri izpraševanju prav dobro odgovarjala. Vidi se, da gg. duhovni ne le posebej za sv. birmo, ampak tudi sploh otroke dobro podučujejo.

Popoldne so obiskali potem še Lipico in na večer so se odpeljali v Terst, in tako je bil izvršen prvi obhod njihov v tej škofiji.

Upamo, da milostljivi škof so bili zadovoljni z nami Kraševci; pa jih tudi mi zagotovimo, da so si pridobili naša serca, sej se z njimi more govoriti prav po domače, duhovne in svetne, kmete in gospodo so radi sprejemali in se z njimi menili, kakor stari znanci.

**Iz Gradca.** \*) Na Slovenskem tolikanj priljubljene „Šmarnice“ se tudi tukaj v poglavitem mestu Štajarske dežele obhajajo večidel po vseh cerkvah in ljudje jih tudi pridno obiskujejo. Kot posebnost je omeniti to, da tukaj — namesto sicer navadnega branja — saj po nekterih cerkvah, kjer se to lahko zgodi, imajo proste govore (pridige). Tako imajo oo. frančiškani v svoji farni cerkvi Marijine govore skozi ves mesec vsaki dan o 1/2 6 zjutraj, in sicer bolj domače in lahko umevne govore, katerih se vdeležuje posebno priprosto ljudstvo s hvale vredno gorečnostjo. V stolnici pa govori vsaki dan o 1/2 6 zvečer sloveči dominikan o. Henrik Denifle, kateri vednostno in učeno, zraven pa vendar jasno in prepričevalno z občudovanja vredno zgovornostjo razklada poglavitne resnice keršanske. Posebno pa obdeluje skrivnosti sv. keršanske vere, kakor skrivnost presv. Trojice, nauk o podedovanem grehu, včlovečenje Sinú Božjega itd. — Jasno vselej pové, kaj je nauk sv. katoliške Cerkve, zavrača potem ugovore nasprotnikov, ter kaže, kako človeška pamet, če tudi ne more popolnoma doseči visokih skrivnosti naše sv. vere, vendar v njih ne najde nikakega nasprotja, ampak ravno tukaj spoznava, kako veličastna, kako lepa, zares nebeška je od Boga razodeta vera, ter kako visoko stoji nad golim

človeškim modrovanjem. — Kako koristni in potrebni so pač posebno dandanes taki govori, katerih namen je vterjevati v sv. veri in razsvitljevati temo nevednosti v verskih rečeh ter odpravljati predsodke, kateri so po slabih knjigah, časnikih itd. tako zelo razširjeni med učenimi in neučenimi! — Le škoda, da se poduku in razsvitljenju veči del odtegujejo ravno oni, katerim bi bilo naj bolj potrebno ga poslušati. Bojé se luči, ker ljubijo temo. — Vendar naj dostavim, da se o. Henriku poslušalcev nikakor ne manjka, marveč vsaki dan je napolnjena prostorna stolnica, in vidi se jih ne malo tudi izmed naj odličnejših stanov.

**Iz Amerike.** (*Birma med Čipve-Indijani.* Buh. Tomazinov misijon. Rujavci.) (Konec.) Akoravno pravi Indijani komaj tu ali tam kaj malega umevajo angleško, je bila vendar pridiga dobro došla. Sej poznam pol-Indijane, ki tako gladko po angleško obravnavajo svoje opravila, da jih v jeziku komaj ločiš od „jankijca“ (Yankee, psovka za severo-amerikanca). Za té tedaj, katerih število ni majhno, kakor tudi za amerikance, ki so bili iz radovednosti prišli na shod, se ni mogla izvoliti pripravniši tvarina od omenjene, ki je pa tudi po spretui izpeljavi očiten vtis napravila na vse, ki angleščino govori. Do 300 Indijancev je opravilo spoved in sv. Obhajilo, nekacih 80, odraslih in otrok, je bilo birmanih. Slovesne večernice popoldne so sklenile cerkveno opravilo.

G. Tomazin nas je v svoji priljudnosti osebno soznanil s posameznimi poglavarji in njih vojšaki. Med prijaznim smehljanjem, ki se je nekako posebno podalo na njih kuprastih, poznamnjenih obrazih, je njihova krepka roka segala v našo in jo prav mojstersko potresla; berž potem so postali zopet prav resnobni v obrazu, kakor da bi bili potopljeni v globoke misli. Nato so se vojšaki po kosilu zbirali krog svojega družega poglavarja, ki mu je ime Manitoba. Pervi poglavar, glava vsega čipvanskega rodú, po imenu „Fair day“ (lepi dan), je bil pred nekterimi dnevi odšel v Vašington zaradi srenjskih zadev, v ktere se je pogosto škodljivo vtikal neki zavidin indijansk opravník, priverženec angleških (krivovercev) episkopalcev. Manitoba je sedel na sredi, njegovi vojšaki okrog njega, puhajoč „dimke mirú“. Govoril je glasno in razločno; vsi so molče poslušali. Kakor sem pozneje zvedil, je bilo govorjenje o miru, ki je bil pred nekimi leti sklenjen s Siju-Indijani, zdaj pa obnovljen po posredovanji g. Tomazina, ker bili so vstali novi prepiri. Dva konja je bil Manitoba ko darilo seboj pripeljal od Sijutov.

Proti večeru, ko se je še naj bolj živo veršilo indijansko veselje, sem (dopisnik) z belimi pevci odrinil v Detroit. Kakor slišim, je bil preč. g. škof naslednji dan ravno tako slovesno spremljen nekaj pota, kakor je bil sprejet.

Pa zadošči. Bojim se, da bi utegnil utruditi spoštovane čitatelje, akoravno bi bilo tvarine še za več strani. Konečno ne smem opustiti, da bi pohvalno ne omenil zaslug, ki si jih je pridobil g. Tomazin s svojim tihim djanjem za te uboge zapuščene pogane, ktere je skoro z nadčloveškimi pritežnostmi iz temót nevere in vraž pripeljal v mračje edinozveličavne Cerkve. Še čaka precejšen kos dela. Čez 400 duš imenovanega rodú je še poganskih; s pomočjo Božjo pa upa tudi te pridobiti za sv. Cerkev. S kolikimi pritežnostmi in pomanjkanjem pa se ima dobri gospod boriti, more le tisti previditi, ki zvesto njegove stopinje opazuje; in vendar mu je življenje med Indijani tako čez vse na svetu, da bi z nobenim drugim duhovnom med belimi ne hotel menjati. Rekel je: Indijan me ljubi ravnoserčno, je odkrit in prost, zvičaj in potuhe ne pozná, to je le ža-

\*) Prav vstregli. Prosimo večkrat kaj.

lostna prednost marsikterih belih, kar je že večkrat imel priložnost skusiti. Nobenega časnega denarnega povračila nima pričakovati od ubožnih Indijanov, pač pa nasprotno, kar sem s lastnimi očmi vidil, uni vedno od njega kaj iščejo. Na njem se vresničuje pregovor: „Velike jih je v dajanji srečniših kakor pa v sprejemanji“. Odkritoserčno misleči bodo njegove zasluge vselej priznavali, in On, ki nad nami gospoduje, ga bo svoj dan plačal s večnimi, nezvenljivimi dobrotami. (A. H.)

## Družba sv. Vincencija Pavljana v Ljubljani.

(Dalje.)

### Posebne vredbe.

#### I. Zbori, konference in zborovanja.

Vsak zbor, konferenca, ima svojega predsednika, enega ali več podpredsednikov, tajnika in blagajnika. To je zborov odbor. Po potrebi si utegne izvoliti tudi knjižničarja, varha za obleke, ali še drugih opravnikov.

Zbor se zbira ali shaja o določenih časih in urah, kakor si to r-č sam vravná. Predsednik vodi pogovor, sprejema nasvete, jih predlaga, sklicuje shode, nadzoruje, da se spolnujejo pravila in zveršujejo sklepi.

Ako je predsednik zadržan, ga nadomestuje kateri podpredsednikov.

Tajnik v poseben zapisnik ob kratkem posnema in zapisuje obravnave v sejah. Oskerbuje tudi zapisnik, v katerem so imena družnikov, njih stan, stanovanje, čas, kdaj so bili sprejeti, in imena tistih, ki so jih za sprejem nasvetovali.

V drugi zapisnik natanko zaznamnujejo družine, ktere družniki zarad pomoči obiskujejo. Pozveduje o tistih, ki so bili za pomoč priporočeni, da družba, kolikor je moč, le take družine obiskuje, ktere so njene skerbi in pomoči vredne. Tudi zaznamnuje spremembe, ki so se dogodile v družinah ali njih udih, ktere obiskujejo.

Blagajnik shranjuje denarnico in sporočuje v vsaki seji, koliko je sprejel in koliko izdal.

Knjižničar zbira podučnih knjig, kakoršne so primerne tistim, ktere družba podpira; zapisuje bukve, ki se podarijo ali pa posodijo.

#### II. Kako se obravnavajo seje.

Sejo prične predsednik s molitvijo, kakor bode pristavljeno ob koncu tega spisa.

Nasleduje nekoliko branja iz spodbudnih bukev, kakor določi predsednik.

Tajnik bere zapisnik od poslednje seje; vsak ud smé opomniti, če ni kaj po njegovih mislih v zapisniku. — Predsednik naznani, če so kaki novi udje sprejeti, in kdor za kake nove ude pristopnike vé, jih nasvetuje. Predsednik jih nasvetuje za sprejemo, in če ima kdo kake opombe o njih, jih predsedniku naznani do prihodnje seje. Se vé, da sleherni naj nasvetuje le za družbin namen koristnih in sposobnih udov.

Vpeljejo se novo sprejeti udje, ki začenjajo s poprešnjimi vred ubožne družine obiskovati. Želi se, da po dva uda skupaj hodita k družinam.

Blagajnik naznani denarni stan, koliko se je pri zadnji seji nabralo, da se vé zarad pomoči, ki se ima ubožnim deliti.

Vsak ud po versti sporočuje, česa in za koliko družin potrebuje v živežu, obleki itd. Darovi se morajo natanko oddajati družinam od seje do seje. Kdaj ravno, po kolikrat, in kako naj se obiskanje zgodi, to se pre-

puša previdnosti slehernega obiskovalca. Ravno tako tudi sam poiše poti, kako bi bolje ljubezen do sv. vere in do spolnovanja njenih dolžnost v družinah budil in poživljal.

Pritežnosti v vsih zadevah, v čemur kaki ud svéta potrebuje, se pretresujejo, in svetuje, kdor kaj vé.

Ako se zahteva pomoč v denaru, obleki ali bukvah za kako družino itd., se morajo razodeti vzroki, in po tem zbor razloči. Ako ni drugač, da se pomoč mora dati v denarih in ne v drugih rečeh, je ud, ki denar prejme, zavezan z naj večji natančnostjo porabo denara nadzorovati.

Nobena družina se ne sprejme, dokler tajnik ali drugi od predsednika opravičen ud potrebnih reči o njenih okolišinah ne zvé in ne poroči. Vsak ud ima pravico pred glasovanjem svoje opombe razodeti.

Ako kaki ud začasno kraj zapusti, to naznani predsedniku, da se njegove opravila drugemu izročé.

Pred sklepom seje blagajnik pobira darove od pričujočih, kar se ne smé nobenkrat opustiti. Oddajajo se darovi neopazovano, koliko da je kdo dal. Ti darovi so za potrebe ubožnih družin. Udje pa tudi vsako drugo dobro priliko porabijo v to, da se denarnica za ubožnost pomnožuje.

Seja se sklepa s molitvijo k sv. Vincenciju, za dobrotnike, ali tudi (De profundis) za sobrate, ako so kateri med tem umerli. (Konec nasl.)

## Na svetih Višarjih 1854.

(Spomin dijaških lét.)

### I. Dar.

Romar tu na visočinah,  
O Marija, dobra Mati!  
V tihem hladu na pečinah,  
Kaj Ti hočem darovati?

Tebi v slavo serce bije; —  
Dete voljno, dete slabo  
Iše Tvoje tovaršije:  
Le potegni ga za sabo!

Tu ni venca, ni lepote; —  
Sam naj dar sem in pervina:  
Loči me od zle tamote,  
Sprejmi mene si za sina!

In prepeval bom veselo  
Tvojo slavo, Tvoje čine;  
Dokler serce bo kipelo,  
Mi spomin Tvoj ne izgine.

### II. Prošnja.

Edina Ti Mati, preskerbno mi zvesta,  
V tamotni dolini mi varna si cesta.  
Edina v šumečih valovih življenja  
Razvijaš nad zemljo zastavo rešenja.  
O ni na bojišu ne zmage, ne slave  
Brez Tebe, Kraljica nebeške višave!

Zato, ko pomoči bom klical v sili,  
Marija, dobrotno le hitro se usmili,  
Da slabega mene do brezna obupa  
Ne verže pušica namočena strupa.  
Dovoli, Kraljica, da dete preslabo  
Pod Tvojim zavetjem bo zmagalo s Tabo!

## III. Izročilo.

Na plahi samoti pušave brezljudne,  
Kjer zveri divjajo, pošasti pristudne,  
Gradiček Gospé ti v zavetje stoji:  
Popotnik, zateci upljivo se k nji! —  
Zateka se lačni in žejni v nadlogi,  
V obupih in dvomih jo iščejo mnogi,  
Njo Mater pozdravljajo vsi in časté:  
Marija Višarska je njeno ime.

Po noči samotni strahóv grozoviti,  
Ko stvar se na zemlji ne upa ganiti,  
Rumena danica nebó ozlatí,  
Ter solnce oživno v naročji rodi.  
In glej — iz tamnic se dviguje narava,  
Spreminja na trati se rosa migljava,  
In novo življenje iz zemlje puhti:  
Danica življenja Marija si Ti!

Ko jugi onebje ospó vodotočni,  
In čolnič svedrajo viharji mogočni;  
Ko v gnječih valovih že stene hruščé,  
In brezna odpira peneče morjé;  
Zabliska se zvezda skoz černe oboke,  
V trenutku razperši viharne natoke,  
In veslo se suče po mirni stezi;  
Ta zvezda rešitve, Marija, si Ti!

Oj milostna zvezda, priplavaj nasproti,  
In sveti v dolini solzá mi siroti,  
Da v mračnem podnebju stezé ne zgrešim;  
Marija, oh Tebi se ves izročim!  
O pusti otroka v svoj rajski vertiček,  
Da vterga si limbarja beli veršiček,  
Spominek Višarske Marije Gospé, —  
Ga hoče nositi do zadnjega dné.

Lavromir.

**Cret in sad zveste molitve.**

## Zahvale.

Št. 1. Bog bodi hvaljen, češena Naša ljuba Gospa presv. Jezusovega Serca za naglo in nepričakovano pomoč v hudi očesni nevarnosti. A. K.

Št. 2. Čast Bogú, preserčna zahvala N. lj. G. presv. Serca za zdravje, ki ga je zadobil g. M. J.!

Margareta, sestra.

Št. 4. Z Gorenjskega. Najpred Bogu, potlej naši ljubi Gospej presv. Serca in sv. Jožefu naj serčniši zahvala za ozdravljenje iz prehude, smertno nevarne bolezni po opravljeni devetdnevnici in storjeni obljudi, da hočem v Danici razglasiti. F. J.

## Prošnje.

Št. 1. Že dolgo bolehav mož F. K. je živo pripročen v molitev Naši ljubi Gospej presv. Serca Jezusovega, da bi se ozdravil, če je Božja volja.

Št. 2. Enako se priporoča mladeneč v Ljubljani, ki ga že veliko lét prehuda božjast neusmiljeno zdeluje. On sam in njegovi domači imajo polno zaupanje do pomoči Naše ljube Gospé presv. Serca Jezusovega, in veliko v ta namen sami molijo; naj torej bolnika še bratovščina v svoje prošnje sprejeti blagovoli.

Št. 3. Z Gorenjskega se posebno goreče priporoča v bratovsko molitev oseba v prehudih dušnih britkostih

in skušnjavah. Kolikor hujši so taki napadi, toliko večji je dobrota, ako se takim prosi za dušni mir.

Št. 4. Dušni pastir, kateri že od svojih mladih lét boleha na želodcu, in ki je že vsa zdravila in zdravnike prebral, pa brez uspeha, se živo priporoča udoni bratovščini Naše ljube Gospé presvetega Serca Jezusovega v verno molitev, ter zaupljivo pričakuje pomoči le iz nebés, ako bi zdravje bilo njemu v zveličanje in on svojemu ljudstvu potreben in koristen.

Iz Vipavske doline 18. maja 1876.

Št. 5. Tukaj na R. se je že veliko govorilo, da zgubimo č. g. župnika; in po nesreči smo jih res že na pol zgubili. Sv. Pongraca dan, 12. t. m., gredé s kratkega pota v meglenem mraku domú, zajdejo malo s pota na stermečo škarpo, na kateri je stal njih lastni kozolec, jim spodleti in padejo bliz poldrugi seženj globoko. Pri padcu zdihnejo k „Mariji, pomoči kristjanov“, — in obvarovani so bili res k sreči smertne nevarnosti, zlomili pa so si sklepno kost pri rami. V nedeljo potem, ko nas je že sneg bil zlo ostrašil, smo bili toliko bolj prepadeni, ko vsi od kraja zvemo, da gospod ne morejo službe Božje opravljati. Urno poklicani gospod zdravnik jih najde v veliki nevarnosti tudi pred legarjem in svetuje, da bi se v Celje v bolnišnico peljali, kjer bi imeli boljši postrežbo. A ker je bilo slabo vreme si niso upali na pot, pa tudi naravnost ne svoje fare zapustiti.

V zaupanju na Marijino pomoč želijo se doma ozdraviti; za tega del se priserčno priporočajo v molitve in priprošnje prelepi, dobrotni bratovščini naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca, da bi jim Marija, ki jih je očitne smertne nevarnosti otela, tudi k hitremu in popolnemu zdravju s svojo mogočno priprošnjo pripomogla. K temu se pa posebno tudi več potrebnih faranov žive v to pobožno molitev priporoča.

Iz Štajarskega, 17. maja.

J. G.

**Listek za raznoterosti.****Koledar za naslednji teden.**

Veliki traven. — Majnik.

28. Nedelja V po veliki noči. Evangelij: „Kadar pride Učenik“. (Jan. 15.) — Sv. German, spozn. in škof v Parizu, velik čudodelnik, je zaterl zadnje ostanke brezbožnega malikovanja. † 576. — Sv. Senator, spoz. in škof v Milanu, sloveč s čednostmi in z učenostjo.

29. Ponedeljek. Sa. Konon in njegov 12letni sin, sprič. v Ikoniji v mali Aziji, sta bila pod cesarjem Avrelijanom na mreži s podloženo žerjavico žgana, z oljem polita in opečena na kaveljne obešena; ko so bili njima rabeljni z lesenim kijem roke zdrobili, sta izdihnili duši Bogu v roke. — Sv. Teodozija, mati sv. Prokopija sprič., je bila v Cezareji na Jutrovem pod cesarjem Dioklecijanom z 12 gospemi vred obglavljena. — Sv. Ciril, deček, serčen Kristusov junak v Cezareji na Kapadoškem, od svojega ajdovskega očeta zaveržen in pod cesarjem Decijem k smerti obsojen, je stal na morišu pred zažgano germado, ter je jokajočim gledalcem rekel: „Zakaj jokate? Mari se veselite! Saj veste, da grem v večno domovino“.

30. Torek. Najdenje nestrohnjene desne roke sv. Štefana, ogerskega kralja, leta 1083. — Sv. Ferdinand III, kralj na Španjskem, je ustanovil več škofij, sozidal mnogo cerkvá, samostanov in bolnišnic, pregnal saracene (turke) iz svojega kraljestva, in je njih mošeje predelal v keršanske cerkve. † 1252.

Danes je prvi krajec ob 6. uri 45. m. zjutraj.

31. Sreda. Sv. Petronila, devica, duhovna hči sv. Petra, si je bila od imenitnega snubača tri dni odloga za premislik sprosila; ves ta čas je molila in se postila, tretji dan pa je po prejetem sv. Obhajilu umerla l. 69 po Kr. — Sv. Angela Meričija, devica, vstanovnica uršulinskega reda. † 1540 (Gl. Dan. predlanskega l. List 22.) — Ss. Kancijan (Škocijan). Kancij in Kancijanila, sprič. (Gl. Dan. lansk. l. List 22.)

Rožnik. — Junij.

1. Četertek. Sv. Pamfil, mašnik sprič. v Cezareji na Jurrovem, mož čudovite svetosti, učenosti in radodarnosti, je pod cesarjem Maksimijanom po grozovitem terpinčenju dosegel mučeniško krono l. 309. — Zvelič. Konrad (Kuno), nadškof Trevirski, je bil od divjega grofa Ditrha z visoke skale pahnjen v globočino leta 1065, ker je bil zoper njegovo voljo izvoljen. Grof ves skesan se je podal v Jeruzalem na božjo pot, pa je po razbiti ladiji na morji utonil.

2. Petek. Sv. Erazem, sprič., škof v Neapolu, je bil pod cesarjem Dioklecijanom z obsovinjenimi jermeni bičan, s palicami grozovito raztepen, z raztopljenim svinčcem, z vrelo smolo, žveplom in oljem oblit, pa mu vse to ni škodovalo; po tem je bil pod cesarjem Maksimijanom zopet strahovito mučen, Bog pa ga je pri življenju ohranil, da je kristjane v veri poterjeval, pa tudi veliko malikovavcev se je bilo spreobrnilo; poslednjič ga je Gospod k sebi poklical l. 303. — Sv. Marcelin, mašnik, in sv. Peter, eksorcist (izganjavec hudobnih duhov), je izgnal hudobnega duha iz hčere nekega nadzornika v ječab, ter je spreobrnil njega in vso njegovo družino; Marcelin pa jih je keratil. Dosegla sta mučeniško krono pod cesarjem Dioklecijanom l. 304.

3. Sabota pred binkošti. Zapovedan post. — Sv. Klotilda, kraljica na Francoskem. † 3. rožnika l. 545. (Beri mikovno zgodbo v Danici predlanskega leta. List 22.) — Sv. Cecilij, mašnik, ki je bil spreobrnil sv. škofa Ciprijana. † 211.

Pri obiskovanji milost. kneza in škofa v ljubljanski okolici te dni se je vdeleževalo silo veliko ljudi ss. zakramentov za pridobljenje popolnoma odpustka, ki se deli pri prvem škofovem obiskani.

Iz Maribora, 19. maja. (Šmarnice in vreme.) Po daljšasni navadi se obhajajo tudi letos pri nas Šmarnice v stolni cerkvi, ob delavnikih ob 7 na večer, ob nedeljah in praznikih pa ob štirih popoldne. Kakor že več let, imajo tudi sedaj šmarne pridige razni v Mariboru služeči duhovniki, in Bogu bodi hvala, poslušavcev se pri tej priliki ne manjka — slabi časi so tudi pri nas ljudi zopet Boga izkati naučili.

Kakih 10 dni je nepronehoma pri nas deževalo — še pred par dnevi smo na podnožji Pohorja sneg imeli, in še danes zimska saknja in zakurjena peč kaj dobro deta, čeravno se že včasih sonce prikaže. Zares je potreba moliti in Boga iskati, naj nas mraza obvaruje — če ne, bo revšina, ktere imamo že itak zadosti, do verhunca priklopela.

— 22. maja. Cesar smo se še 19. t. m. bali, se nam je 20. in 21. t. m. zgodilo: mraz in sever stanam ta dva dni dobro tretinjo letošnje tergatve vzela — Bog pomagaj!

Birmanje v Šmarski dekaniji v Lavantinski škofiji. Mil. g. knezo-škof bodo mesca junija v Šmarski deka-

niji sledeče dni zakrament sv. birme delili: 17. na Ponikvi; 18. v Dramljah; 19. v št. Jurju; 20. v Slivnici; 21. pri sv. Štefanu; 22. v Zibiki; 23. na Sladki gori; 24. v Šmarji in 25. pri sv. Vidu poleg Ponikve.

„Das Apostolat der Presse“. V Freiburgu na Švicarskem je pričel izhajati vsak mesec enkrat prav velik in častitljiv list, ki ima na čelu napis: „Das Apostolat der Presse“, to je: Apostolstvo tiska, ali misijon s pisanjem. Ta list bode po zgledu sv. Pavla 1. posamezne duše, 2. družine, 3. narode zavračal k Kristusu nazaj, ktere ga so zapustili. Priméren je posebno za bolj olikane družine, ktere so zmožne nemškega jezika. Naroči se nanj lahko pri vsaki pošti za 2 franka in 50 centezimov, kar je nekaj čez goldinar našega denara, in k temu še za vsak list 2 solda za pošto, t. j. 24 kr. na leto. Zato je pa vsak mesec toliko silo tehtnega in imenitnega branja, da ga je skorej dosti za celi mesec. Lahko se pa tudi naročnina (2 franka 50 centez.) pošlje naravnost z napisom: „An das Löbl. Bureau des Apostolates der Presse in Freiburg, Schweiz.“ Če se naroči na 10 iztisov, se pošlje samo 20 frankov ali 1 napoleon za celo leto. Naroči se pa tudi lahko po bukvarjih, kar je marsikomu še naj pripraviše. To smo zato bolj na tanko povedali, ker vsak poštenjak mora želeči, da bi se v katoliške družine razširil ta posebni časnik, kakoršnega dozda še nismo imeli. Sovražniki prave vere pačijo vero, pačijo in zasmehujejo naj lepši življenje svetnikov itd., in nekteri nezdušni in izdajavski bukvarji judeževnega blaga kakor toče trosijo med družine, da bi jih okužili, časno in večno umorili; pošteni kristjanje pa naj se potegujejo za dobro reč, naj poštene liste razširjajo v svoj lastni blagor in v blagor svojih družin.

## Duhorske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Lor. Bergant, kaplan v Radečah, gre za administratorja na Gobovec. — Č. g. Jak. Vindišar, kaplan v Vremah, gre začasno v pokoj. — Razpisana je duhovnija Ljubno 18. maja. — Umerla sta čč. gg.: 2. maja Ant. Lumbar, vikar v pokoji iz Goriške škofije, v št. Vidu pri Vipavi; — 20. maja Filip Cvek, kaplan v pokoji, v Idriji. R. l. P.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Luka Jeriša je postal župnik v Gomilski; — čč. gg. Fr. Nendl, kaplan pri sv. Tomažu in Valentin Krajujec, kaplan v Remšniku, ostaneta na sedanjih mestih.

V Kerški škofiji: Provizorji so izvoljeni čč. gg.: J. Jerman v št. Mihael; L. Walder v Merče; J. Lamperberger v Ionerteuchen. Prestavljeni čč. gg.: Fr. Rup za mestn. kapl. v Celovec; B. Primožič v Žabnice; H. Binder k sv. Emi. — Na sv. Višarjah bodeta zaporedoma pomagala čč. gg.: P. Vesjak in M. Štembal. Razpisane so fare: Breza, Temenica, št. Miklaž v Belaku, Štal, Merče, in benefic. v Celovski bolnišnici.

## Dobrotni darovi.

Za hiralnico pri sv. Jožefu v Ljubljani: Prejel g. K. Heidrich: od čast. gosp. A. Krašovica v Adiešičah 10 gld.

Za sv. Očeta: G. J. St. 2 gl. — Terezija Pirc 1 gl. — M. V. 1 gl. z željo, da bi še vidili zmago.